

ጎለዩ

I,2 [خَالَ (جِيل)] *imaginatus et opinatus est, putavit*] 1) *cogitare, meditari, considerare, reputare, versare in animo*, absol. **ልበ** : **ወሀሶሙ** : **በዘይኔልዩ** : διανοεῖσθαι Sir. 17,6; **አልሶሙ** : **ልብ** : **ለጎልዩ** : Kuf. 22; **ጎለዩ** : **መጠነ** : **፩ሰዓት** : Dan. 4,16; {DiL.0578} c. **በእንተ** : de Ps. 118,59; c. Acc. Ps. 76,5; **ጎለይክ** : **ምንተ** : **ይከውን** : **እምድጎሬክ** : Dan. 2,29; Dan. 2,30; **ዘኢጎለይኩ** : **በልብዩ** : Jer. 7,31; **ጎልይዎ** : **በልብክሙ** : **ፍናዊክሙ** : Hagg. 1,5; Sir. 3,22; **ጎሊ** : **ትእዛዞ** : **ለእግዚአብሔር** : Sir. 6,37; **ይኔሊ** : **ፍናዊሃ** : **ለጥበብ** : Sir. 14,21; Sir. 16,23; **ጎሊ** : **ወናዩ** : **ቅድመ** : **እግዚአብሔር** : Prov. 3,4; **ኢጎልዮሙ** : **ርቲዐ** : λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς Sap. 2,1; **ጎልዩ** : **ጎይለ** : **እግዚአብሔር** : **በአእምሮ** : **ወናይ** : (φρονεῖν περί) Sap. 1,1; **ጎሊና** : **ዘእኔሊ** : 4 Esr. 9,40; 4 Esr. 10,7; Hen. 93,11; Hebr. 12,3; **ጎልዩ** : **ለዝንቱ** : Rom. 2,3; **ኢጎለይዎ** : **ለእግዚአብሔር** : **በልሶሙ** : Rom. 1,28; **ጎሊ** : **እንከ** : **ዘከመ** : **ትፈዲ** : **ለሊክ** : Sir. 8,13; **በጎልዮትዩ** : *dum cogito*, Org. 1; **ጎልዮታት** : *cogitationes*, Fid. Jac. Bar. In specie a) *excogitare, comminisci, (moliri)*, voeῖn **ልቡ** : **ከንቶ** : **ይኔሊ** : Jes. 32,6; **ጎሊና** : **ዘጎለዩ** : **ሳዕለ** : **እለ** : **ይነብሩ** : λογισμὸς ὄν ἐλογίσατο Jer. 29,21; Ps. 51,2; **ምንተ** : **ትኔልዩ** : **ሳዕለ** : **እግዚአብሔር** : Nah. 1,9; Hen. 91,11; **ይኔልዩ** : **እኩዩ** : τεκταίνεσθαι Prov. 12,20; Prov. 14,22; **ጎለዩ** : **ዮሴፍ** : **ጎሊና** : *excogitavit consilium*, Kuf. 42; **ጎለዩ** : **እኩዩ** : **ጎሊና** : **ሳዕለ** : **ውሉደ** : **እስራኤል** : Kuf. 46. b) *in animo habere, sibi proponere, animum inducere*, **ዘጎለዩ** : ἄ ἐνεθυμήθη Thren. 2,17; seq. Subj., ut: **ዘጎለይኩ** : **እግበር** : **ሳዕሌሆሙ** : Jer. 33,3; Jer. 49,10; Judith 9,9; **ይኔሊ** : **ይወልጥ** : Dan. 7,25; Esth. 9,25; Kuf. 44; **ጎለዩ** : **በልቡ** : **ይትመዩጥ** : Job 33,23, vel c. **ከመ** : seq. Subj., Asc. Jes. 1,12; Zach. 8,15. c) *meminisse, respicere* : **ኢጎለይከኒ** : Ps. 21,2; **ኢጎለይከኒ** : οὐκ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν Jes. 57,11; συλλογίζεσθαι Jes. 43,18; voeῖn Jes. 47,7; Jes. 57,1; Jes. 42,25; **ጎለይክዎ** : ἐφρόντισα αὐτοῦ (θεοῦ) Job 23,14; Job 23,15; Jes.

65,16 (οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν); **ኢይኔልይዎ** : **በልሶሙ** : Jer. 3,16. 2) *sollicitum esse, curare, prospicere*, μεριμνᾶν, φροντίζειν **ጎልዩ** : **ንዋይ** : Sir. 34,2; **ጎለዩ** : **ንብረት** : Clem. f. 254; **ጎልዮታ** : (ἡ μέριμνα αὐτῆς) **ያሰርሮ** : **ለንዋሙ** : Sir. 42,9; **ዘይኔልዮሙ** : **ለሕዝቡ** : **እምነ** : **ድቀት** : ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως Sir. 50,4; **ኢይኔልዮኪ** : **እንከ** : Hez. 16,42; **ኢተጎልዩ** : **ወኢምንተኒ** : Phil. 4,6; 2 Cor. 11,28; **ኢይፈቅድዎ** : **ለወርቅ** : **ወኢይኔልይዎ** : **ለብሩር** : Jer. 13,17; c. **በእንተ** : Matth. 6,28; **ውእቱ** : **ይኔሊ** : **በእንቲአክሙ** : αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν 1 Petr. 5,7; c. **ለ** : Luc. 12,22; 1 Tim. 5,8; **ከመ** : **ዮጎሊ** : **ለንዋዩ** : **ቤተ** : **ክርስቲያን** : Syn. 3) a) *intelligere, percipere, cognoscere* : **ኢጎለዩኒ** : οὐκ ἠπίσταντό με Jer. 2,8; κατασκεύασθαι Koh. 7,25; **ይኔሊ** : συνήσει Jer. 23,5; Dan. 8,5; **ከመ** : **ነጎሊ** : **ኩሎ** : **ጽድቅ** : Dan. 9,13; φρονῆσαι Jes. 44,18. b) *sentire* φρονεῖν. **ይኔልዩ** : **ዘመንፈስ** : **ዘዝንቱ** : **ዓለም** : Rom. 8,5; Rom. 12,16; Phil. 2,2. 4) *putare, existimare* : **አምጣነ** : **ጎልዮትዩ** : *mea sententia*, F.M. 11,1; c. dupl. Acc. : **እልክቱ** : **እለ** : **ጎለይዎሙ** : **አማልክተ** : Sap. 12,27; Sap. 15,12; seq. **ከመ** : Rom. 8,18; 1 Reg. 3,8. – *Voc. Ae.* : **ጎለዩ** : **ዘ** : **ሐሰበ** :

TraCES en
hallaya, ሐለዩ : hallaya
Grébaut

ሐለዩ : hallaya I,2 ይሔሊ : ዮሐሊ : «penser» — አሰበ : Ms. {DiLBNFabb217}, fol. 20r. Grébaut 1952, 43

Leslau
ጎለዩ hallaya, (Ludolf 1699) ሐለዩ hallaya
consider, think, ponder, keep in mind, meditate,
look after someone, take care of, watch, reason,
reflect upon, turn over in one’s mind, perceive,
decide, devise, imagine Leslau 1987, 262a

Bibliography

- Revisions
- Magdalena Krzyżanowska added Gr and Les on 20.1.2023
- Leonard Bahr root on 7.3.2018
- Pietro Maria Liuzzo fixed nesting and l) to 1) for #147 on 4.8.2017

- Andreas Ellwardt *last updated txt file and doc file of Lexicon* on 19.4.2017
- Pietro Maria Liuzzo *exported from lexicon to XML* on 16.1.2017
- Pietro Maria Liuzzo *updated lexicon XML file adding nested senses* on 16.1.2017
- Andreas Ellwardt *updated txt file and doc file of Lexicon* on 22.11.2016